

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 27 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-780 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 49 IR 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-789“ PROJEKTO
(TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-21-1673; TAIS NR. 21-31893(2))

2021-11-24 Nr. NV-2992

Vilnius

Projekto rengėja – Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą **nepritarti** dėl Seimo nario V. Bako teikiamo Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-780 (toliau – įstatymo projektas Nr. 1) ir Vyriausybės išvadą **pritarti tikslui, bet siūlyti nesvarstyti** dėl Seimo nario K. Vilkausko teikiamo Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-789 (toliau – įstatymo projektas Nr. 2).

Dabartinė situacija. 2021 m. spalio 20 d. Seimo valdybos sprendimu Nr. SV-S-247 Vyriausybės buvo paprašyta pateikti išvadas dėl įstatymo projekto Nr. 1 ir įstatymo projekto Nr. 2.

Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma nustatyti, kad kasmetinio valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo metu būtų vertinami ne tik jų kvalifikacija ir gebėjimai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas bei pasiekti rezultatai, tačiau būtų atsižvelgta ir jų dalyvavimą savanoriškose veiklose prisidedant prie visuomenės gerovės kūrimo. Dalyvavimas savanoriškose veiklose būtų papildomai vertinamas savanoriaujant ne mažiau kaip 40 valandų per metus.

Įstatymo projektu Nr. 2 siūloma nustatyti, kad karjeros valstybės tarnautojo, kuriam suėjo 65 metai, valstybės tarnyba gali būti pratęsta, jeigu jo tarnybinė veikla per paskutinius trejus metus buvo vertinta tik gerai arba labai gerai ir jis neturi galiojančių tarnybinių nuobaudų. Šio amžiaus sukakusio valstybės tarnautojo tarnybą jo sutikimu gali pratęsti jį į pareigas priėmęs asmuo. Apie būsimą tarnybos pratęsimą jis privalo pranešti Vyriausybės įgaliotai įstaigai ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki tarnybos pratęsimo dienos. Karjeros valstybės tarnautojo tarnybos laikas pratęsiamas dar vieneriems metams ir bendras pratęstas tarnybos laikas negali viršyti penkerių metų.

Projekto esmė. Projektu siūloma **nepritarti įstatymo projektui Nr. 1**, kadangi:

- šiuo metu galiojantis Valstybės tarnybos įstatymas numato nuoseklų tarnybinės veiklos vertinimo reglamentavimą, nes valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimas siejamas su pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų atlikimu ir atitinkamų užduočių vykdymu, o taip pat susieja su priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas nuostatomis, nes konkurso metu tikrinamas asmens tinkamumas eiti įstaigos vadovo ar karjeros valstybės tarnautojo pareigas, įvertinamos asmens turimos kompetencijos ir gebėjimai atlikti valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme nurodytas funkcijas. Taigi, tiek priimant asmenis į valstybės tarnautojų pareigas, tiek ir jiems einant šias pareigas, tikrinami gebėjimai, kompetencijos (kvalifikacija), kurių reikia pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti. Tokiu būdu siekiama užtikrinti valstybės tarnautojų kvalifikuotumą, kas atitinka ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktriną: „būtinumas nuolat veiksmingai vykdyti viešąjį administravimą ir teikti viešąsias paslaugas garantuojant viešąjį interesą, valstybės tarnybos, kaip profesinės veiklos, samprata, valstybės tarnybos veiksmingumo reikalavimas valstybės tarnybai kelia ir kvalifikuotumo reikalavimą. Valstybės tarnyba turi būti kvalifikuota, ji turi sugebėti atlikti jai keliamus uždavinius. Tai suponuoja gana aukštus (didesnius, palyginti su reikalavimais kitiems

darbuotojams) kvalifikacinius ir profesinius reikalavimus valstybės tarnautojams, ypač pareigūnams (pirmiausia tiems, kurie sprendimus priima vienasmeniškai), taip pat būtinumą užtikrinti galimybę šiems asmenims būnant valstybės tarnyboje nuolat kelti savo profesinę kompetenciją“ (2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas);

- dalyvavimas savanoriškoje veikloje nėra susijęs su valstybės tarnautojų tiesioginių funkcijų atlikimu ir užduočių vykdymu, todėl negali būti šių valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo kriterijumi. Be to, palankesnis (geresnis) tarnybinės veiklos įvertinimas vien tuo pagrindu, kad valstybės tarnautojas dalyvauja savanoriškoje veikloje, privilegijuotų savanoriškoje veikloje dalyvaujančius valstybės tarnautojus, tad galimai pažeistų konstitucinį lygiateisiškumo principą tų valstybės tarnautojų atžvilgiu, kurie nedalyvauja savanoriškoje veikloje arba joje dalyvauja trumpesnį laikotarpį.

Projektu siūloma **pritari įstatymo projekto Nr. 2 tikslui**, tačiau Seimui pasiūlyti šio **projekto nesvarstyti**, nes Vyriausybė, vykdydama Aštuonioliktosios Vyriausybės programos, kuriai pritarta Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 209.3 papunktyje įtvirtintą iniciatyvą supaprastinti valstybės tarnybos teisinį reguliavimą, atsisakyti detalaus valstybės tarnybos reguliavimo įstatymais ir Vyriausybės nutarimais, sudaryti sąlygas institucijų vadovams lanksčiai valdyti personalą ir kuo veiksmingiau siekti institucijos tikslų, taip pat atsižvelgdama į Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 9.3.2 papunktyje nurodytą veiksmą „Parengti ir priimti valstybės tarnybos pertvarkos koncepciją įgyvendinantį Valstybės tarnybos įstatymą, kurio nuostatos padėtų supaprastinti žmoniškųjų išteklių valdymą valstybės tarnyboje, padarytų jį lankstesnį ir motyvuotą“ sistemiškai įvertins Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų susijusių įstatymų nuostatas ir Seimo 2022 metų pavasario sesijoje pateiks Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų susijusių įstatymų pakeitimų projektus, kuriuose sistemiškai bus siūlomos priemonės ir dėl valstybės tarnautojų tarnybos laiko.

Derinimas. Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesine sąjunga. Teisingumo ministerija dėl projekto pastabų ir pasiūlymų neturėjo, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinė sąjunga per nustatytą terminą išvados nepateikė, todėl laikytina, kad projektui pritaria, Lietuvos savivaldybių asociacija projektui pritarė, tačiau pažymėjo, kad sutinka su įstatymo projekte Nr. 2 pateiktu pasiūlymu – grąžinti anksčiau galiojusią nuostatą dėl galimybės pratęsti valstybės tarnautojo, kuriam sukako 65 metai, tarnybą, nes tai suteiktų galimybę įstaigoms pačioms spręsti dėl vieno ar kito tarnautojo galimybės toliau tęsti tarnybą, ypač tais atvejais, kai trūksta tam tikrų specialybių tarnautojų, taip pat pažymėjo, kad reikėtų atitinkamo aiškumo dėl mentorystės instituto taikymo. Į šį Lietuvos savivaldybių asociacijos pasiūlymą neatsižvelgta dėl projekto 2 punkte nurodytų priežasčių, t. y. sistemiškai bus įvertintos Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų susijusių įstatymų nuostatos.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta **2021 m. lapkričio 17 d.**

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. lapkričio 24 d. išvadoje Nr. NV-2987 pateiktą pasiūlymą projekte pasisakyti dėl įstatymo projekto Nr. 1 tikslo ir projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė